

Panun rakinoita

Kohtalokas purjehdusmatka. — 60 vuotta Julius Krohnin hukkumisesta.

Kuusikymmentä vuotta sitten lähti professori Julius Krohn purjehdusmatkalle, josta muodostui hänen viimeisensä. Vaahtoava meri nielaisi mainehikkaan tutkijan ja runoilijan, monintavoin ansioituneen suomalaisen kulttuurityöntekijän.

Julius Krohn oli yhtä tunnettu kirjailijanimeltään Suonio. Muistan hänet jo siltä ikäkaudelta, jota nykykielillä kutsutaan "vanhaisnuoruudeksi". Salapoliisiromaanit olivat muutaman vuoden olleet koulukirjojen ohessa ainuita painotuotteita, joihin nuorimies tunsi kiinnostusta. Mutta sitten sattui käteen pari sinikantista kirjaa, toinen Topeliuksen "Ljunqblommor" — kanervankukkia, toinen Suonion "Runoelmia", molemmat yhtä aistikkaissa ja koristeellisissa vanhanaikaisissa kansissa. Sekö hän lie nuori miestä viehättänyt! Voi olla mahdollista, että hän yksinkertaisesti oli "siinä iässä", jolloin ollaan alttiita romantiikalle ja lyriikalle ja varsinkin romanttiselle lyriikalle.

Yhden lukukauden muistan sitten eläneeni Suonion merkeissä. Sinikantinen oli iltalukemisena yöpöydällä ja opin tuntemaan tämän reipashenkisen runoilijan, joka lauloi rakkaudesta yhtä liikkuvasti kuin reippailusta. "Suksimiesten laulu" on hänen käsialaansa samoin eräät muut samanhenkiset, joten voimme pitää häntä ensimmäisenä suomenkielisenä nykyaian olympiarunoilijain edelläkävijänä, urheilurunoilijana muun ohessa. Niin täydellisesti tämä saksalaisen sivistysyvyyn perillinen juurtui suomalaiseen maaperään, että hänestä tuli suomalaisen suksitaidon runolaulaja!

Koulunkäynti Viipurissa teki tästä miehestä lopullisesti suomalaisen — Turussa tai Helsingissä ei vielä ehkä tällöin olisi käynytäkään näin, mutta vaikeutensa hänellä joka tapauksessa oli kirjoittautua suomenruotsalaisuudesta.

Julius Krohn

Se onnistui hänelle ja se oli snellmanilaisuuden vaikutusta. Julius Krohnista kehittyi merkittävä uurastaja suomalaisessa sivistystyössä: hänestä lasketaan alkavaksi kansanrunoutemme tieteellinen tutkimus, hän julkaisi ensimmäisen suomalaisen kirjallisuushistorian, hän julkaisi ja toimitti kuvalehteä "Maiden ja merien takaa", hän toimitti kansanvalistustyön innostamana Suomen Kuvalehteä ja kirjoitti "Kertomuksia Suomen historiasta" ja "Kun tarinoillaan" hän ensimmäisenä miehenä valmisti sivistyneistöllemme mahdollisuuden tutustua suomalaiseen kaunokirjallisuuteen.

Kovin varhain, 53-vuotiaana, päätyi tämän ututteran ja lämmissydämisen professori-runoilijan elämä. Paljon jo tuottanut elämäntyö jäi kesken. Meillä ei kuitenkaan olisi varaa unohtaa professori Julius Krohnia paremminkuiri runoilija Suoniotakaan.

P a n u.